ដំណាំននោង

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម
គំរោងឥណទានកម្មវិធី ធនាគារ អភិវឌ្ឍន៍ អាស៊ី
(ADB) លេខ 1445 - CAM (SF)
ឆ្នាំ ២០០៥

ដំណាំននោង

I - ស្ថានភាពទូទៅ

នននោងជាដំណាំប្រពៃណីមួយដែលដុះ និងលូតលាស់ពេញមួយឆ្នាំ ហើយវាមានលទ្ធភាពវារតោងឡើងតាមដើមរុក្ខជាតិដទៃដោយភាពវល្លិរបស់ដើម ។ ដំណាំនេះ ត្រូវបានគេជឿជាក់ថាវាមានអាយុយ៉ាងចំណាស់នៅលើផែនដីយើងជាង ៣០០០ ឆ្នាំមកហើយ បើតាមការស្រាវជ្រាវរបស់អ្នកវិទូនៅមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវរុក្ខជាតិនៅទ្វីបអាហ្វ្រិក និង អាស៊ី ។ តាមប្រវត្តិនៃការដាំដុះដ៏យូរអង្វែងរបស់វា គឺគេកំណត់ថា វាមានប្រភពដើមនៅក្នុងតំបន់ក្តៅ គឺអាស៊ី និង អាហ្វ្រិក ។

លក្ខណៈរុក្ខសាស្ត្រដើមជាវល្លិ ផ្កាច្រើនស្រទាប់មានពណ៌លឿង ផ្លែពី ១៥-២០ ផ្លែក្នុងមួយដើម ផ្លែសំបូរទៅដោយសារធាតុចិញ្ចឹមច្រើនមុខ និងពេញនិយមសម្រាប់អ្នកបរិភោគថែមទៀតផង

តារាងអំពីអាហារូបត្ថម្ភ

ទម្ងន់ ១០០ ក្រាម ម្រុមបាន (ផ្លែ ស្លឹក) មានសារធាតុចិញ្ចឹម :

សារធាតុចិញ្ចឹម	ទម្ងន់	ផ្លែ	ស្លឹក
ថាមពល	កាឡូរី	១០	២៧
ប្រូតេអ៊ីន	ក្រ	១.១	៥,១
ខ្លាញ់	ក្រ	0,២	00
កាបូនអ៊ីដ្រាត	ក្រ	៤,0	៤,១
ជាតិសរសៃ	ក្រ	១,0	១,៥
ផេះ	ក្រ	0,៤	0,៧
កាល់ស្យូម	មីលីក្រាម	២	៥៦
ផូស្វ័រ	មីលីក្រាម	៣0	១៤0
ដែក	មីលីក្រាម	0,៧	១១,៥
ប៉ូតាស្យូម	មីលីក្រាម	១៥៤	00
ការ៉ូតែន	ug	១៧0	៩,២៤0
វីតាមីន បេ 1	មីលីក្រាម	0,0៣	0,0៥
វីតាមីន បេ 2	មីលីក្រាម	0,0៤	0,0៦
វីតាមីន បេ 3	មីលីក្រាម	0,0៣	00
វីតាមីន សេ	មីលីក្រាម	១0	៩៥

II - អំពីកត្តាដី និងអាកាសធាតុ

អំពីដី និងអាកាសធាតុជាកត្តាចាំបាច់ សម្រាប់ការដាំដុះព្រោះដំណាំនីមួយៗ ត្រូវការប្រភេទដីផ្សេងៗពីគ្នានិងលក្ខខណ្ឌ អាកាសធាតុផ្សេងពីគ្នាដែរ ។

១. ការជ្រើសរើសដី និងការរៀបចំដី

ដំណាំសមស្របទៅលើដី ស្ទើរគ្រប់ប្រភេទគេអាចដាំវាលើប្រភេទដីជូរ និងដីប្រៃ ចំពោះ PH ចន្លោះពី ៤,៥ - ៨,៥ ហើយវាអាចធានាការសើមខ្លាំងរបស់ដីរហូតដល់ ៩២%-៩៣% នៃសំណើម ។ កត្តាសំខាន់គឺមានប្រភពទឹកគ្រប់គ្រាន់ ព្រោះវាមានរយៈពេលលូតលាស់វែងស្ទើរពេញមួយឆ្នាំ ។ គេអាចដាំលើដីទំនាបដូចជាដីស្រែបាន គ្រាន់តែលើកទួលផុតពីទឹកកម្ពស់ ១០-១៥ ស.ម ។

ចំពោះការរៀបចំដីគឺ គួរតែភ្ជួរឱ្យបានជ្រៅជម្រៅពី ២០-៣០ ស.ម ហើយរាស់បំបែកដីឱ្យម៉ត់ទើបលើករងឱ្យមានទទឹងរង ១០០-១២០ ស.ម កម្ពស់ពី ២៥-៣០ ស.ម ។ ដើម្បីងាយស្រួលធ្វើធ្មើរឱ្យដំណាំវារតោងឡើង គេត្រូវធ្វើឱ្យឃ្លាតពីរងមួយទៅរងមួយ ៣-៣,៥ ម ។ មុនលើករងគេយកជីធម្មជាតិ និងជីគីមីទៅដាក់ហើយពូនលុបឱ្យជិតដើម្បីឱ្យអាចរក្សាសំណើម និងជីជាតិបានយូរ ។

២. លក្ខខណ្ឌអាកាសធាតុ

វាត្រូវការសីតុណ្ហភាពក្តៅពី ២៥-៣៥ °C ដើម្បីដុះលូតលាស់ និងបង្កបង្កើតផ្លែ ។ វាពុំត្រូវការសីតុណ្ហភាពដែលទាបជាង ១៨ °C ឡើយ ព្រោះធ្វើឱ្យគ្រាប់របស់វាមិនអាចដុះលូតលាស់បាន ពេលចេញផ្កា ធ្វើឱ្យផ្កាជ្រុះ និងបាត់បង់បរិមាណផលយ៉ាងច្រើន ។ ដំណាំប្រភេទនេះមិនត្រូវការខ្យល់បក់ខ្លាំងនោះឡើយព្រោះធ្វើឱ្យការ

បោះទងលូតមិនបានល្អ ។ ចំពោះសំណើមបរិយាកាសវិញសមស្របគឺស្ថិតក្នុងចន្លោះពី ៧០-៨៥% ។

III - វិធីសាស្ត្រដាំដុះ

មុននឹងធ្វើការដាំដុះគេគួរតែធ្វើការជ្រើសរើសពូជជាមុន ព្រោះពូជខ្លះប្រកាន់រដូវ ពូជខ្លះមិនប្រកាន់រដូវតែអាចដាំននោងបាន ២ របៀប អាស្រ័យទៅលើចំណង់ចំណូលចិត្ត និងលក្ខខណ្ឌបរិស្ថាន ចំពោះការដាំជាលក្ខណៈគ្រួសារគេច្រើនដាំដោយគ្រាប់ផ្ទាល់ឬដោយកូនបណ្តុះ តែចំពោះការដាំជាលក្ខណៈផលិតកម្មធំៗគឺគេដាំដោយគ្រាប់ផ្ទាល់ ជាការងារងាយស្រួល ។

១. ការធាំងោយគ្រាប់ផ្ទាល់

ក្រោយពីការលើករង និងដាក់ជីរួចហើយ គេត្រូវយកគ្រាប់ននោងទៅដាក់ហាលថ្ងៃឱ្យក្ដៅពី ១-២ ម៉ោងហើយត្រាំទឹករយៈពេល ១ យប់ (១២ ម៉ោង) ហើយយកទៅផ្អាប់រយៈ ២- ៣ ថ្ងៃ ក្រោយពីការដុះពន្លកទើបយកទៅដាំលើរងដោយកប់ជម្រៅ ៣-៤ ស.ម ហើយដាក់ជីកំប៉ុស្ដ ឬកំណាត់ចំបើងគ្របពីលើទើបស្រោចទឹកតាមក្រោយ ។ ចន្លោះគុម្ពមួយទៅគុម្ពមួយប្រមាណពី ២០-៣០ ស.ម និងក្នុងមួយគុម្ព ២ ដើម ។

២. ការចាំបាច់បណ្តុះកូន

ក្រោយពីផ្ចាប់ដូចករណីទី ១ ហើយគេយកទៅបណ្តុះក្នុងកន្ទោង ឬថានរយៈពេល ៤-៥ ថ្ងៃកូននទោងចេញស្លឹកកំណើតទី២ គេអាចយកទៅដាំបាន ។ គេមិនអាចទុកឱ្យននោងចេញស្លឹកពិត ឬចេញផ្កាទើបយកទៅដាំនោះទេ វាធ្វើការលូតលាស់យឺត ។ ចំពោះចន្លោះគុម្ព និងចំនួនដើមដូចគ្នាទៅនឹងករណីខាងលើដែរ ។

៣. ការស្រោចស្រព

ននោងត្រូវការទឹកជាងដំណាំឃ្លោក ត្រសក់ និង ល្ពៅ គេអាចបញ្ចូលទឹកឱ្យជោគខ្លាំង ក្នុង ១ សប្តាហ៍អាចពី ២-៣ លើកជាពិសេសនៅពេលចេញផ្កា ។ ពូជស្រាលមិនប្រកាន់រដូវចេញផ្កាអាយុ ២៨-៣២ ថ្ងៃក្រោយដាំ ចំពោះពូជធ្ងន់ ជាពូជប្រកាន់

រដូវ វាអាចចេញផ្កានៅពេលវេលាជាក់លាក់ណាមួយរបស់វាដូចជាពូជក្នុងស្រុកក្នុងកំឡុងពេលពី ៩០-១២០ ថ្ងៃ ក្រោយដាំទើបចេញផ្កាពិសេសនៅចុងឆ្នាំបញ្ចប់រដូវ

៤. ការបោះចំណារ ឬ ធ្នើរ

ដំណាំននោងមិនត្រូវដាំដោយឱ្យវារនៅលើដីផ្ទាល់ឡើយ ព្រោះធ្វើឱ្យផ្លែមិនមានលក្ខណៈត្រង់ស្រឡូនត្រូវដាំដោយដោតចំណារ ឬ ធ្នើរធ្វើបែបនេះវាអាចដុះលូតលាស់តាមលក្ខណៈរុក្ខសាស្ត្ររបស់ដំណាំ ។ ក្រោយពេលដាំរយៈពេល១០-១២ ថ្ងៃ វាបោះទងចេញដៃសម្រាប់តោងឡើងដូច្នេះគេគួរតែធ្វើនៅពេលនោះជាការប្រសើរ ។ កម្ពស់ធ្នើរត្រូវធ្វើឱ្យផុតពីដីកម្ពស់ ១.៨-២.00 ម ដើម្បីឱ្យស្រឡះ ខ្យល់ចេញចូលបានល្អ ការធ្វើបែបនេះគឺអាចការពារពីការបំផ្លាញពីពពួកសត្វល្អិតចង្រៃ និងជម្ងឺផ្សេងៗ

៩. ការប្រើប្រាស់ជី

ដំណាំននោងត្រូវការជីជាតិ ដូចដំណាំដទៃទៀតដែរ ដើម្បីការដុះលូតលាស់ ។ ក្នុងដំណាក់កាលដំបូងវាត្រូវការជាតិអាសូត (N) បន្ទាប់មកទៀតទើបវាត្រូវការជាតិផូស្វ័រ (P) និងត្រូវការប៉ូតាស្យូម (K) ដើម្បីការលូតលាស់ប្រព័ន្ធឫស លូតលាស់ប្រវែងដើម ស្លឹក និងការចេញផ្កា ផ្លែ ។ ដើម្បីឱ្យការដុះលូតលាស់បានសមស្របគេចែកចេញការដាក់ជីជា ៤ ដំណាក់កាលដូចជា ៖

- ការដាក់ជីទ្រាប់បាតត្រូវប្រើជីកំប៉ុស្តចំនួន ៥-៦ តោនក្នុង ១ ហិចតា និងជី ១៥.១៥.១៥ ចំនួន ១០០-១៥០ គីឡូក្រាម ឬជី DAP ចំនួន ១០០-១២០ គ.ក្រ ក្នុង១ហិចតា ។

- ការដាក់ជីបំប៉នលើកទី ១ ក្រោយដាំរយៈពេល ១០-១២ ថ្ងៃដោយប្រើជីអ៊ុយរ៉េ ៥០-៦០ គីឡូក្រាមក្នុងផ្ទៃដីមួយហិចតា ។

- ការដាក់បំប៉នលើកទី ២ ក្រោយដាំរយៈពេលពី ២០-២៥ ថ្ងៃ ដោយប្រើជី ១៥.១៥.១៥ ចំនួន ១០០-១២០ គីឡូក្រាម ដាក់តាមចន្លោះគុម្ពហើយកប់ឱ្យជិតទៅក្នុងដី ។

- ការដាក់ជីបំប៉នលើកទី ៣ ក្រោយប្រមូលផលបាន ២-៣ លើកគឺក្នុងរយៈពេលពី ៦៥-៧០ ថ្ងៃក្រោយដាំដោយប្រើជី ១៥.១៥.១៥ ចំនួន ១០០ គីឡូក្រាម លាយជាមួយជីអ៊ុយរ៉េចំនួន ៥០ គីឡូក្រាមដាក់តាមចន្លោះគុម្ពហើយបញ្ចូលទឹកភ្លាម ។

៦. ការសំអាតស្មៅ និងជ្រៃជ្រួយដី

ការសំអាតស្មៅ និងជ្រៃជ្រួយដីត្រូវធ្វើឱ្យបានចំនួន ២-៣ លើកដើម្បីបំផ្លាញចោលនូវសំបុកសត្វល្អិតនិងធ្វើឱ្យដីធូរដំណាំងាយនឹងលូតលាស់ ។

IV - អំពីជម្ងឺ

ដំណាំនៃនោងភាគច្រើនមិនទទួលរងការបំផ្លាញដោយជម្ងឺឡើយជម្ងឺតិចតួចដែលគេសង្កេតឃើញកើតមានលើដំណាំនៃនោងភាគច្រើនជាជម្ងឺផ្សិត និងជម្ងឺវីរុស ។

ច. ផ្សិតស្វៀន : ជម្ងឺប្រភេទនេះតែងកើតឡើងក្រោមអាកាសធាតុក្តៅសើមគ្មានពន្លឺគ្រប់គ្រាន់ ដូចជាជម្ងឺរលួយគល់ ឬ ឫស និងជម្ងឺរលួយផ្លែ ចំពោះជម្ងឺប្រភេទនេះភាគច្រើនបំផ្លាញក្នុងដំណាក់កាលដុះលូតលាស់ដំបូង រីឯជម្ងឺរលួយផ្លែតែងកើតឡើងក្នុងអំឡុងពេលនាងធ្វើការបង្កាត់ផ្កាញី និងផ្កាឈ្មោល ហើយមានរូបរាងជាផ្លែពិតប្រាកដ ធ្វើឱ្យផ្លែនោងស្អុយរលួយ ពេលខ្លះវាបំផ្លាញកេសរផ្កាកំពុងបង្កកំណើតក៏មាន ពិសេសលើនោងដែលបានធ្វើការដាំដុះញឹកមានស្លឹកគ្រួបគ្រួលខ្លាំង ។

ឆ. ជម្ងឺវីរុស : ជម្ងឺប្រភេទនេះគេតែងសង្កេតឃើញការបំផ្លាញរបស់វាពេលនោងជិតចេញផ្កា ជម្ងឺនេះបណ្តាលមកពីពពួកសត្វល្អិតដែលជាភ្នាក់ងារចម្លង វាចាប់បំផ្លាញតាំងពីដំណាក់លូតលាស់ដំបូង ដោយធ្វើឱ្យនោងរួញស្លឹកលែងលូតលាស់

គ. អំពីសត្វល្អិត

មានសត្វល្អិតជាច្រើនប្រភេទដែលធ្វើការបំផ្លាញលើដំណាំទនោងមានដូចជា : ដង្កូវមូរស្លឹក ដង្កូវស៊ីកាត់ស្លឹក មមាចខៀវ និងមមាចខ្នងស វាធ្វើការបំផ្លាញទៅលើស្លឹក និងផ្លែរីឯដង្កូវចោះផ្លែ វាស៊ីចោះចូលទៅក្នុងផ្លែ ហើយធ្វើឱ្យផ្លែមិនអាចរីកធំបាន

-រុយអុចផ្លែ វាចូលចិត្តបំផ្លាញផ្លែ ដោយទិចបញ្ចូលពងទៅក្នុងផ្លែដូចជាទនោង ត្រសក់ ល្ពៅ ត្រឡាច ម្រះ និងផ្លែឈើមួយចំនួនទៀត ។

- ស្រឹងជញ្ជក់ផ្លែ មានដូចជា ស្រឹងខៀវ ស្រឹងខ្មៅ វាអុចជញ្ជក់ផ្លែធ្វើឱ្យផ្លែក្រិនលែងលូតលាស់ ។ ចំពោះការផលិតពូជវិញធ្វើឱ្យដំណុះគ្រាប់ចុះខ្សោយ ឬ គ្មានដំណុះគ្រាប់ដែលបណ្តាលមកពីសារធាតុបម្រុងនៃការបន្តពូជមិនគ្រប់គ្រាន់ ។

- ដង្កូវកាត់ដើម វាតែងតែកាត់ដើមទនោងនៅតូច ដែលទើបនឹងលូតលាស់ដំបូង និង

កាត់ស្លឹកពេលលូតលាស់ពេញលក្ខណៈ ។

- ពួកដង្កូវស៊ីជាលិកាក្នុងស្លឹក ដង្កូវប្រភេទនេះវាកើតមកពីពពួករុយតូចៗ ដែលរុយនេះបានពងដាក់លើស្លឹក ក្រោយវាពងបាន ៦-៨ ម៉ោងក្រោយមកវាញាស់ ហើយស៊ីនៅក្នុងផ្ទៃស្លឹក ស្នាមបំផ្លាញមានលក្ខណៈជាផែនទី ។ វាចូលចិត្តបំផ្លាញ សណ្តែកកួរ ននោង ត្រឡាច ល្ពៅ ត្រសក់ និង ប៉េងប៉ោះ ។

វិធានការការពារ និងកំចាត់

វិធានការការពារ និងកំចាត់មានច្រើនវិធីដូចជា ៖

- វិធីសាស្ត្រដាំដុះ បំពូកផ្សែងឱ្យហុយក្រោមទ្រើងឱ្យបាន ១-២ ដងក្នុង ១ សប្តាហ៍ ។

- ដាំដុះឱ្យមានចន្លោះគុម្ពសមស្របការពារកុំឱ្យដើមគរលើគ្នាច្រើន ព្រមទាំងជ្រើសរើសពូជដែលមិនប្រកាន់រដូវ អាយុកាលលូតលាស់ខ្លី ។

- ដកចោលចំពោះដើមណាដែលកើតជម្ងឺ ពិសេសជម្ងឺផ្សិត និងជម្ងឺវីរុស ។

- បាញ់ថ្នាំពុលដូចជា Minitor sumicidin diazinon Mevinphos មួយអាទិត្យម្តងទៅតាមកម្រិតបំផ្លាញ ។

V - ការប្រមូលផល

ការប្រមូលផលធ្វើឡើងក្រោយពេលដាំដុះរយៈពេល ៥០-៦០ ថ្ងៃចំពោះពូជស្រាល ចំពោះពូជក្នុងស្រុកមានរយៈពេល ១០០-១៥០ ថ្ងៃ ម្យ៉ាងទៀតគេអាចបេះ

ផ្លែនទោងនៅខ្ចីក្រោយពីចេញផ្កាបានចំនួន១០-១២ ថ្ងៃ ។ ក្នុងរយៈពេលនោះ ផ្លែនទោងនៅមានសារធាតុចិញ្ចឹមខ្ពស់ ហើយមានរស់ជាតិឆ្ងាញ់ ។ គេបេះដោយប្រើកូនកាំបិត ឬកន្ត្រៃកាត់ផ្តាច់ ហាមបេះដោយទាញផ្តាច់ពីដើម ។ម្យ៉ាងទៀតបើយើងទុកឱ្យផ្លែនទោងធំយូរថ្ងៃនោះ យើងមិនអាចបរិភោគបាន ដោយមកពីជាតិសរសៃនៅក្នុងផ្លែ និងគ្រាប់រឹង ស្វិត អស់គុណភាព ។ ចំពោះការប្រមូលផលសម្រាប់ទុកពូជ គេអាចធ្វើការប្រមូលផលក្រោយពីដាំបានរយៈពេលពី ៩០-១២០ថ្ងៃ និងនៅពេលដែលផ្លែមានសភាពទុំ ស្ងួតសំបក 100% ។ ការដាំផលិតពូជ និងការដាំជាផលិតផលបន្លែស្រស់ឱ្យមានគុណភាពល្អ គឺមានលក្ខណៈខុសផ្លែកពីគ្នា ។

ចំពោះការប្រមូលផលសម្រាប់ទុកពូជគេអាចធ្វើការប្រមូលផលបានតែចំនួន ៥-៦ លើកប៉ុណ្ណោះដោយអំឡុងពេលនោះដើមវាមានសភាពចុះខ្សោយដោយមិនអាចបង្កបង្កើតផ្លែបាន ។ ប៉ុន្តែចំពោះការប្រមូលផលជាផលិតផលបន្លែស្រស់វិញគេអាចធ្វើឡើងជាមធ្យមពី ១៥-២០ លើក ។

ការទុកដាក់គ្រាប់ពូជ :

ត្រូវបំបែកចុងផ្លែខាងក្រោមដើម្បីរលាក់គ្រាប់យកមកដាក់ហាលថ្ងៃពី ២-៣ ថ្ងៃមុនពេលពេលយកទៅរក្សាទុក ។ លក្ខណពិសេសរបស់គ្រាប់នទោងក្នុង ១ ផ្លែ មានចំនួនគ្រាប់ពី ២៤២-៤៩៤ ជាមធ្យម ។